

Tolna

vármegye

Tamasi

járás

Pinczehely

(kör) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Pinczehely

nagy (kis) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebelezetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határán. (Rendszerint a dűlő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

nem történt.

Belátó hely - is Pál kúriáé utolsóban egy-egy puszta ról, név nélkül, elpusztult, nyomuk nincs.

Mezőváros (Oppardum)

nagy község

Önálló anyakönyvrozszeleg, Kúriáé: közből, ing lakott hely, nagy közigazgatásilag mint anyakönyvtár 1923. I. 1-ét kezdve Tolnánérségi községhez illőleg a bi. területtel csatoltolt. (65.507-921 B. M. R.)

L. Sprud alatt.

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslati és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

Simonsóly község a Káposzta völgyében a Káposzta folyó ártal feljében körül 1000 m. Simonsólygyőzők tőrv. hat. körül meglehetősen községgel összekapcsolva, azaz Káposzta folyó hídjánál elválasztva. — Síkság enyhe dombokkal Káposzta folyó

3662 kat. hold (birtokcímek adatai alapján).
 2990 k. hold szántó, 144 k. hold rét (kaszáló),
 159 k. hold szőlő (beültetett), 145 k. hold legelő,
 — k. hold erdő, — k. hold nádas,
 224 k. hold terméketlen (ut, szikla, homok, mocsár, kőbánya).

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a terjedelmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mely terjedelműek (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

Nem tartoznak. Aramban anyagilag ide tartozik a községgel egybeépülő Győző község (Közjegyzőség Belcséna) és másrészt a régi községtől Győző és Tárkány pusztái.

Nincsenek

A község vázlatos térképe ~~csatolva db~~
 nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

3004 lélek.
 2851 r. kath., — g. kath., M ref.,
 1 ág. h. ev., 141 izr., — egyéb
 3004 magyar, — német, — tót,
 — rutén, — oláh, — horvát,
 — egyéb.

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földmivelés, ipar, bányászat, földmivelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házádozási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

Belcséna

földműves, földműves, iparos - kereskedő, évi- és magánüzemeltető, és nyugdíjasok

598 ház, lakóházak száma 1286

három állami épület: községi, templom, plébánia, lakóház, évi gazdasági épület, 2 szarvaspótlak

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Előljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.
(Kisközségben csak a székhely község lapján
kell kitölteni.)

Napidíjas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. A községi képviselőtestület létszáma:

Községi képviselő-választókerületek száma, el-
nevezése, hány tagot választ.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági
hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága.
(a község központjától, távolsági térkép adatai:
szerint járható utvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy)
Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület
székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és
távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és
hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előljárárság cselédügyi
bíráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. A községi tűzoltóság szervezete:

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályo-
zási terve?

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Biró. Törvény- (másod-) bíró. 10 esküdt,
(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám

2 jegyző, 1 segédjegyző, 1 orvos
1 állatorvos, 1 irodai alkalmazott,
..... pénztári alkalmazott, egyéb alkal-
mazott (utbiztos stb.)

3 kisbíró (küldönc), 2 bába,

3 éjjeli őr és 11 gazdasági alkalmazott.

Helyben km.

12 virilista, 12 választott tag, 3-3 pótag

A község 1 választókerületet alkot.

Nincs

Mezővárad 56 km.

Tamási 15 km.

Tamási 15 km.

Helyben km.

Helyben km.

Van, 3 tag. Nincs. alib egyben a kisbírói/
szabályozási bizottság és ellátja.
Nincs.

Nincs

Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság tag.
Kötelezett tűzoltóság.

Van. Nincs.

Van. Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. Körorvos székhelye és annak távolsága: *Helyben* km.
 Hány magánorvos lakik a községben:
 Községi bábák száma: *2*
 Körbába lakóhelye és annak távolsága: km.
 Okleveles magánbábák száma: *2*
 Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol? *Helyben* km.
 Legközelebbi kórház hol van és milyen távol? *Jekszári 56* km.
 Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény? Van *1* szegényház Nincs.
 (Árvaház, gyermekmenhely telep)
 9. A gondozott szegények száma: intézeti ápolásban, *3* magán ápolásban.
 Elhagyott gyermekek száma? *42* gyermek.
 10. Milyen a község ivóvize?
 Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke? *40*
 Kutviz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó. *Ártézi kutja van*
 Van-e csatornázása? *Nincs*
 11. Korcsmák és vendéglők száma? *7* korcsma, *3* vendéglő, kávéház.
 Van-e szálloda, fogadó és hány?
 Van-e községben közfürdő? *2*
 12. Van-e a község határában gyógyfürdő, üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra?
 A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva?
*nincs nyáron a Kapos folyón
 Nincs. A község keleti felében és jó
 levegőjével fogva városi nyári üdülő he-
 lyek is találhatók. -
 Nincs*

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága: *Jekszári 56* km.
 Kir. járásbírószék székhelye és távolsága? *Tamási 15* km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága: *Jekszári 56* km.
 Kir. adóhivatal székhelye és távolsága: *Tamási 15* km.
 Kir. pénzügyőri szakasz, ~~vámors, vámorségi~~
~~kirendeltség~~, székhelye és távolsága: *Helyben* km.
 Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága: *Pécs 120-122* km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)
2. Középkolák vagy más szakiskolák (iparostanociskola, gimn., reálgimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:
3. Óvodák jellege, száma és tanereje: Nyári menedékház van-e?
4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:
5. Kir. tanfelügyetőség székhelye és annak távolsága:

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párbér és egyénekenként időről-időre kivett adó stb.)

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

11. Műemlék, természeti emlékszobor, honvédelmi emlékmű vagy elesett hősök emléke?

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelői előadások stb. Mozgóképek.

Kulturális egyesületek.

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkássegylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

R. kath. felekezeti népiskola 5 tanteremmel és 5 tanerővel.

1 községi iparostanociskola 1 tanerővel

R. kath. óvoda 1 tanerővel

1 Levente - egyesület

Jekelvári 56 km.

R. kath. anyaegyház

Pécsi püspökség, Fehérvári esperesi kerület.

Helyben

Kegyuri joga nincs Canonica visitation alapján a plébános és Római Birodalom földművelői kötelezettsége.

Párbérendszere

Nincsen más.

Nincs, iskolaszék intézi.

1 könyvtár (kereskedő és iparosok Köre tulajdonában)
Nincs

Nincs, műkedvelői előadások vendéglői helyiségben.

1. Kerestény munkás és Gazdakör; 2. Kerestény és Iparosok Köre.

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országút, megyei út, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

Budapest - pécsi vasúti fővonalon, Simon-
borosgyőri - Győri, Pétervárad - Orosháza, és
halasi ágú körútán. Kapocsatornán vasúti
hid és gyaloghíd.

2. Vasúti összeköttetése, fő- vagy mellék-
vonalak, van-e vasúti állomása, mi az elnevezése,
megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari
és kisvasutak. Közúti vasutak.

Fővonalon Pétervárad vasúti állomással 'elő'
és egyéb rakodóval. - Ipari vasúti minős. -

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy
attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó
állomás?

Van-e pósta, távirda, távbeszélő állomása?

Igen
nem járul.
8.5

3. Melyik községi közlekedési utvonathoz
járul hozzá a község?

Községi (közvilágító) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

..... km.
Igen. — Nem.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 hold
don felül) száma és terjedelme tulajdonosok
szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—
1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése.
A község gazdasági jellege a lakosság zömének
foglalkozása szerint:

Nagy- és középbirtok nincs. Kisbirtokos és
törpebirtokosok 3663 kat. hold.

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gaz-
dálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Van-e legelő-rendtartás?

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű,
(elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tar-
tozik.

Nincs
Igen 145 hold
Nincs
Van.
Nincs.

Nincs. Jekovárdi borvidék.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Be van-e ültetve?

Van 1383 ööl terjedelmű
Igen. -

7. Vizrendező és hasznosító társulat. Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyamtechnológus székhelye:

8. Állattenyésztési viszonyok. Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány: Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

Kaposvári Társulat, székhelye Kaposvár

Grétesfőváros 56 km.

153 ló, 297 szarvasmarha,

87 sertés, 69 juh

szarvasmarhákénál nagyobb fajta, loadnál Tolnai félvér. Helyben km.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. A községbeli kereskedések száma és jellege.

Hitel és pénzügyintézetek száma és alaptökéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

12. Magánkezelésben álló közművek:

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. Bányák száma és jellege.

Állandó bányüzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. Háziipar és annak jellege.

Helyben

4 országos állat- és kerárodó vásár, helyben szeddő napon helyi vásár. Vásártartás joga "közéig". Gyök.

10. községbeli kereskedések száma és jellege:

<i>Pincsehely</i>	szőlőfa-kereskedés	1
<i>Sőkörvél</i>	Tűzifa-kereskedés	2
<i>Gardai</i>	gabona és torma	4
	vegyeskereskedés	8
	rófűs- és rövidaru	4
	vaskereskedés	2
<i>Zg</i>	kész férfiruha	4
<i>Göm</i>	állatkereskedés	4
	nyersbőr	2
	készbőr	1
	bognár	5
	cipész	10
<i>Jőr</i>	csizmadia	7
	férfiszabó	6
	nőiszabó	10
<i>Jók</i>	kovács	4
	lakatos	3
	szobafestő	1
	órák-ékszerész	1
	órák	1
	mészáros	1
	hentes	3
	kádár	1
	szücs-sapkás	1
	szódavízgyártó	1
	kőműves	1
	vásári pecsenyesütő	3
<i>Gyap</i>	kötéles	1
	sziíjgyártó	1

7. Vizrendező és hasznosító társulat. Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyamérnökség székhelye:

8. Állattenyésztési viszonyok. Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány: Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

Kaposvári Társulat, székhelye Kaposvár

Jéresfehérvár 56 km.

153 ló, 297 szarvasmarha, 87 sertés, 69 juh
szarvasmarháknál bonyhádi fajfajta, loadnál Tolnai felső.
Helyben km.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. A községbeli kereskedések száma és jellege.

Hitel és pénzintézetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

12. Magánkezelésben álló közművek:

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. Bányák száma és jellege.

Állandó bányauzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. Háziipar és annak jellege.

Helyben
4 országos vásár, heti vásár, állatvásár, kirakó, vásárjoga
szarvasmarháknál bonyhádi fajfajta, loadnál Tolnai felső.
Helyben km.

Pénztár- és hitelintézetek száma és alaptőkéje 100.000.000 alap- tőkével.

Gárdai Tejszövetkezet

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint:	Szám
asztalos	5
ács	4
borbély	3
bognár	5
cipész	10
csizmadi	7
férfiszabó	6
nőiszabó	10
kovács	4
lakatos	3
szobafestő	1
órás-ékszerész	1
órás	1
mészáros	3
hentes	3
kádár	1
szücs-sapkás	1
sződavitgyártó	1
kőműves	3
vászári pecsenyesütő	3
köteles	1
sziigyártó	1

7. Vizrendező és hasznosító társulat. Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

8. Állattenyésztési viszonyok. Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány: *szarvasmarhánál bonyhádi fajfajta, lovalnál Tolnai felső.*

Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

Kaposvári Társulat, székhelye Kaposvár

Jétesfehérvár 56 km.

153 ló, 297 szarvasmarha,

87 sertés, 69 juh

Helyben km.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kie a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. A községbeli kereskedések száma és jellege.

Hitel és pénzügyintézetek száma és alaptökéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

12. Magánkezelésben álló közművek:

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. Bányák száma és jellege.

Állandó bányauzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. Háziipar és annak jellege.

*4 orsz.
szed
n tö
Győ*

*Piacshely
lőkövel*

Garda

7gr

Bőrmunka 36 H.P., 5 munkással

Jétesfehérvár 56 km.

Jétesváros 56 km.

/

/

/

Gyapjúfonás és kötés, művirág készítés.

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

Községi ház 7 lakással, jegyzői lakás 4 lakással, Kórház lakás 3 lakással, 2 tanítói lakás 1- és 2 lakással.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben töltendő ki)?

Községi tulajdon

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

44 kat. hold szántó és rét, *126*

legelő, kat. hold erdő,

egyéb *116 kat. hold termelői kertek, parkok, erdők*

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

44 kat. hold kishaszonbérletben.

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

főző földjavadalma 14 kat. hold

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

legelő és homokbánya, mely utóbbi Nagypórély községgel közös tulajdon, kőper és kőszelvény a vármegyében van. Vágyvető lelap.

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

Községi korcsma, vadászati jog, helyi vízvezetési jog.

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

Földadó *14.083* K *86* f. Házadó *8440* K
14 f. Ált. kereseti adó *6992* K *70* f. Tár-
~~szulati~~ adó *162* K *10* f. Vagyon- és jöv.
 adó *10853* K *50* f.

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

Érdmérésdíj, legelletés.

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

A községben a legelső feladat a vízvezeték kiépítése. A község egyes melléktelepénél kiépítése, egy új ártéri kút búrása, egy gazdasági földművelés-iskola létesítése. Állandó jellegű Levente-Sport Pálya megépítése. Körszámítás létesítése. Felső emeleti aobrány megépítése. Legelő bejásítása. - stb. stb.

A község pecsétjének lenyomata:

[Handwritten signature]
 Községi (köz-) jegyző.

ad 1/. Pinczehely község keletkezésére és fejlődésére esetleg elpusztulásra, újrafelépítésére vonatkozólag a község irattárában semmiféle följegyzés nem található. - A nép között élő monda szerint Pinczehely község már a rómaiak idejében fennállott, hogy mi volt a neve: ismeretlen. Ezen mondának lehet is valami alapja, mert a község délkeleti részén sok római pénzt találnak sőt 1905-6 ében az u.n. Alsó utcának a főútra való torklásánál ~~XXXXXXXXXXXX~~ egy római mérföldjelző követ találtak - amit, sajnos, az emberek valami kincses ládának néztek s összetörték, Hegedős Mátyás községi főjegyzőnek sikerült egy részét megmenteni, ami mai napig is a község ház udvarában látható .

Pinczehely község plébániáján folytatott kutatás szerint város volt, a plébánia történetében "oppidum"-nak van nevezve, a lakosság a község házát mai napig is kivétel nélkül városházának hívja. Plébániája már a török hódoltság előtt is volt, a törökök ideje alatt elpusztult, a lelki ügyeket a simontornyai barátok látták el. A török hódoltság után a plébánia templom újból fölépült Strupi György volt az első plébános, aki oly eredményesen működött, hogy ezért 1717-ben a szelszárdi plébániát kapta jutalmul.

Strupi György plébános után 1717-ben Földváry Ferencz lett a plébános, aki 1722-ben meghalt s a régi templomban temették el. Ekkor Pinczehelynek 2 temploma volt.

Pinczehely községet nagyon sok szerencsétlenség érte a régmúlt időben. 1778 július 8-án temploma leégett, Hóbor József nevű iskolamester a templom padlásán lévő galambokat pusztító hóllót akarta lelőni, s a folytatás a templom tetőre esett, ettől tüzet fogott, elégett a templom, vele együtt az egész község, ezért Hóbor Józsefet Ozorán lecsukták s herceg Eszterházy és a pécsi püspök közbenjárása folytán lett szabadonbocsátva. -

1780. április 22-én földrengés pusztította a községet, temploma megrengésgélődött, 1786-ban renoválták a templomot s a Bacher nevű veszprémi akadémiai festő 700 forintokért freskókat festett a templomba. - 1782. augusztus 28-án ismét nagy tűz pusztított, amikor a város jegyzőjének háza is leégett. - 1831-ben kolera pusztított, amikor az kolerában 200 embernél több pusztult el, majd a későbbi évek folyamán dögvész, mikor a város jószágállományából alig maradt meg valami.

Finczehely község nem a mai helyén, hanem a mostani Görbő község helyén, illetve a görbői hegyoldalon feküdt. Görbő község mint ilyen nem létezett, hanem csak pusztá volt, ami az újabb kori időben alakult át községgé. - A mostani Finczehely a Kapos által határolt sziget volt s ezen a szigeten volt a templom, plébánia és temető "hajón" jártak át misére és temetésre.

A község lakossága és időktől fogva magyar, a mai Páskun és Belátó-hegyi dűlőben puszták voltak, amelyek az urbéri rendezés alkalmával pusztultak el, nevükről említés nincs. -